

Obnova majetku – Nové účinnosti ve Vyhlášce č.428/2001 Sb. od 1.1.2026

Víme, co nás čeká?

Trocha historie

- Nové účinnosti Vyhlášky jsou obsahem novely z roku 2021, vyšla jako součást obsáhlé novelizace ve Vyhlášce č. 244/2021 Sb.
- Regulátor získává přehled o prostředcích na obnovu
- Důvodová zpráva Vládního návrhu obsahuje zajímavé pohledy:
 - Definice „**Rezerva prostředků na obnovu**“
 - **Povinnost vést odděleně peněžní prostředky na obnovu** vodovodů a kanalizací
 - **Rovnoměrné tvoření prostředků na obnovu**
 - **Stanovení teoretické roční potřeby finančních prostředků**
 - Schválení odlišného způsobu tvorby prostředků na obnovu na základě schválení ministerstvem
 - Dočasná výpůjčka peněžních prostředků z rezervy na obnovu
 - Povinnost aktualizace PFO při změně hodnoty majetku o více než 10%, nejpozději za 5 let
 - Přecenění majetku v roce 2020 hlavním důvodem pro odložení účinnosti do roku 2026

Důvodová zpráva Vládního návrhu (Podrobněji)

- **Povinnost vést v účetnictví odděleně peněžní prostředky určené na obnovu** vodovodů a kanalizací například prostřednictvím analytických účtů vedeným k účtům syntetickým pro účty u bank. V této souvislosti jsou vlastníci povinni ve svém účetním systému zajistit jednoznačné přiřazení veškerých transakcí, které se k tvorbě a čerpání rezervy vztahují.
- Prostředky na obnovu by měly být tvořeny rovnoměrně, proto je nově definována teoretická roční potřeba finančních prostředků. **Pro účely výpočtu teoretické roční potřeby finančních prostředků je stanovena závazná teoretická životnost vodohospodářské infrastruktury**, která je pro jednotlivé majetky v rámci jedné skupiny VÚME stejná. PFO musí být nastaven reálně a plánovanou odlišnou tvorbu finančních prostředků na obnovu, musí vlastník v PFO zdůvodnit a v následujících letech zohlednit.
- Jelikož finanční prostředky na obnovu tvoří nemalou položku, navrhuje se **možnost dočasného použití peněžních prostředků z rezervy finančních prostředků** na obnovu vodovodů a kanalizací za striktně nastavených podmínek. Jedná se o „vnitropodnikovou bezúročnou půjčku“, která musí být řádně evidována a vykazována tak, aby bylo zřejmé, že se jedná o dluh vůči rezervě finančních prostředků na obnovu. Současně se navrhuje nastavení podmínek pro zajištění návratnosti těchto financí.

Doporučené postupy pro financování obnovy podle závěru uvedeného ve shrnutí výsledků „Analýzy plnění plánu obnovy“ (Usnesení č. 6 ze dne 29.4.2016 v rámci Výboru pro koordinaci regulace)

1. Pokud cena vodného a stočného nedosahuje republikového průměru, přijmout opatření k dosažení teoretické roční potřeby do 5 let
2. Pokud cena vodného a stočného je nižší než sociálně únosná cena a zároveň vyšší než republikový průměr, přijmout opatření k dosažení teoretické roční potřeby do 10 let
3. Pokud cena vodného a stočného překračuje sociálně únosnou cenu, doporučuje se dosáhnout úrovně sociální únosnosti do 10 let a dále byla saturována i z jiných zdrojů vlastníka

Poznámka k doporučení:

- Z krátkodobého hlediska (z pohledu životnosti infrastruktury) lze akceptovat po dobu prvních deseti let
- V tomto období je ale nutné hledat důvody a udržitelné řešení – není možné vlastníkově infrastruktury bez rozdílu nařídit financovat obnovu z vlastních zdrojů
- Nutné je řešit udržitelnost infrastruktury už při jejím budování právě s ohledem na udržitelnost v rámci reálného financování
- Nutné použít osvětu a argumenty k zhodnocení velikosti lokality jednoho tarifního pásma (oblasti s jednou kalkulací ceny pro vodné a stočné)
- Infrastruktura V+K malého rozsahu má problémy s financováním obnovy jak na straně tvorby prostředků tak na straně čerpání po celou dobu životnosti VHI

Změny ve Vyhlášce 428/2001 Sb. od 1.1.2026 ve vztahu k obnově

Konkrétní ustanovení, s vazbou na
obnovu majetku

ČÁST PÁTÁ

Obsah plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací, pravidla pro jeho zpracování (K § 8 odst. 1 a 11 zákona)

§ 13

(1) Obsahem plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací je

- a) vymezení infrastrukturního majetku v členění podle vybraných údajů majetkové evidence v reprodukční pořizovací ceně vypočtené podle [příloh č. 1 až 4](#) k této vyhlášce,
- b) vyhodnocení stavu majetku vyjádřené v procentech opotřebení,
- c) roční potřeba peněžních prostředků a její krytí,
- d) doklady o čerpání vytvořených peněžních prostředků včetně faktur nebo jejich kopií,
- e) **evidence peněžních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací a**
- f) **doplňující informace o skutečné tvorbě a čerpání peněžních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací.**

ČÁST PÁTÁ

Obsah plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací, pravidla pro jeho zpracování (K § 8 odst. 1 a 11 zákona)

§ 13

(3) **Aktualizace plánu** podle odstavce 1 se provádí v kalendářním roce následujícím po kalendářním roce, kdy došlo ke změně hodnoty majetku vlastníka podle vybraných údajů majetkové evidence o více než 10 % hodnoty majetku uvedené v plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací, **nejdéle však do 5 let od jeho zpracování, popřípadě od jeho poslední aktualizace**. Každá provedená aktualizace je součástí původního plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací.

ČÁST PÁTÁ

Obsah plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací, pravidla pro jeho zpracování (K § 8 odst. 1 a 11 zákona)

§ 13

(4) **Peněžní prostředky** na obnovu vodovodů a kanalizací **jsou každoročně tvořeny ve výši adekvátní roční potřeby** peněžních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací. **Adekvátní roční potřeba peněžních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací se vypočítá jako podíl hodnoty majetku vyjádřené v reprodukční pořizovací ceně podle vybraných údajů z majetkové evidence vodovodů a kanalizací podle § 5 odst. 3 zákona a teoretické životnosti infrastruktury, přičemž**

- a) teoretická životnost je pro účely zpracování plánu financování obnovy stanovena pro
 1. vodovodní příváděcí řady a vodovodní síť 80 let,
 2. úpravny a zdroje vody 45 let,
 3. příváděcí stoky a stokovou síť 90 let a
 4. čistírny odpadních vod 40 let,
- b) v případě odděleného vykazování technologie a stavební části je teoretická životnost pro úpravny vody a čistírny odpadních vod stanovena pro
 1. technologie 15 let,
 2. stavební část úpraven a zdrojů vody 55 let a
 3. stavební část čistíren odpadních vod 50 let.

ČÁST PÁTÁ

Obsah plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací, pravidla pro jeho zpracování (K § 8 odst. 1 a 11 zákona)

§ 13

- (6) Rezervou finančních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací se rozumí peněžní prostředky určené na obnovu vodovodů a kanalizací. Jedná se o rozdíl mezi skutečnou tvorbou a skutečným čerpáním peněžních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací. Pro účely rezervy finančních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací musí vlastník v účetnictví průkazně zajistit oddělené sledování peněžních prostředků určených na obnovu vodovodů a kanalizací, a to zejména prostřednictvím analytických účtů vedeným k účtům syntetickým. Vlastník je povinen ve svém účetním systému zajistit jednoznačné přiřazení veškerých transakcí, které se k tvorbě a čerpání rezervy vztahují.
- (7) Příklad do rezervy finančních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací je tvořen peněžními prostředky z vodného a stočného, pachtovného nebo nájemného a z peněžních prostředků ostatních.
- (8) U plátců daně z přidané hodnoty se do tvorby a čerpání peněžních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací nezahrnuje daň z přidané hodnoty.

ČÁST PÁTÁ

Obsah plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací, pravidla pro jeho zpracování (K § 8 odst. 1 a 11 zákona)

§ 13

(9) **Použití peněžních prostředků na jiné účely**, než je obnova vodovodů a kanalizací, **je možné pouze dočasně, pokud doba životnosti**, u vodovodů ve skupině celkem nebo kanalizací ve skupině podle vybraných údajů z majtkové evidence vodovodů a kanalizací celkem, **nepřesáhla jednu polovinu životnosti stanovené podle odstavce 4**. Tyto peněžní prostředky musí být převedeny do rezervy finančních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací **zpět nejpozději do 10 let od jejich použití na jiné účely**. Další použití peněžních prostředků z rezervy finančních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací, než na realizaci obnovy vodovodů a kanalizací, je možné až po převedení peněžních prostředků podle věty druhé.

(10) Použité peněžní prostředky podle odstavce 9 vlastník eviduje samostatně a **každoročně zasílá do 28. února ministerstvu plán financování obnovy** podle přílohy č. 18 k této vyhlášce prostřednictvím Informačního systému vodovodů a kanalizací.

(11) **Způsob tvorby nebo použití** finančních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací, který by byl **odlišný od pravidel podle odstavců 4, 6 a 9**, je možný **pouze v individuálních odůvodněných případech**. V takovém případě je **vlastník povinen zaslat ministerstvu plán financování obnovy** podle přílohy č. 18 k této vyhlášce prostřednictvím Informačního systému vodovodů a kanalizací **s žádostí o stanovisko ministerstva**.

Příloha č.18

Plán financování obnovy vodovodů a kanalizací

4. Způsob evidence tvorby a čerpání prostředků obnovy v účetní evidenci a čísla bankovních účtů, na kterých je rezerva finančních prostředků na **obnovu uložena**:

Komentář:

V účetnictví může taková rezerva vznikat i při obnově technickým zhodnocením a nedostatečné výši odpisů, **aniž by se projevila v cashflow** v podobě přebytků na bankovním účtu – Je ministerstvo připraveno metodicky popsat, jak mají v takovém případě vlastníci VHI postupovat?

Do 31.12.2025

4. Tabulka plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací:

Č.j.:

Razítko vlastníka a podpis osoby oprávněné jednat za vlastníka:

Datum schválení:

Číslo řádku	Majetek podle skupin pro vybrané údaje majetkové evidence (VÚME)	Hodnota majetku v reprodukční pořizovací ceně ** podle VÚME v mil. Kč na 2 desetinná místa	Stav majetku vyjádřený v % opotřebení	Teoretická doba akumulace finančních prostředků v počtu let	Délka potrubí v roce schválení plánu v km	Finanční prostředky zajišťované na obnovu* vodovodů a kanalizací v mil. Kč na 2 desetinná místa						
						Od roku 2009-2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024-2030
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2	Vodovody, přiváděcí						+					
3	řady + rozvodná vodovodní síť						++					
4	Úpravny vody						+					
5	+ zdroje bez úpravy						++					
6	Technologie ***						+					
7							++					
8	Vodovody celkem		Prostředky z vodného: řádky: 2,4,6				+					
9			Finanční prostředky ostatní: řádky 3,5,7				++					
10	Kanalizace, přiváděcí						+					
11	stoky+ stoková síť						++					
12	Čistírny odpadních vod						+					
13							++					
14	Technologie ***						+					
15							++					
16	Kanalizace celkem		Prostředky ze stočného: řádky: 10,12,14				+					
17			Finanční prostředky ostatní: řádky 11,13,15				++					
18	CELKEM						+					
19	Celkem prostředky z vodného a stočného: řádky 2,4,6,10, 12,14						++					
20	Celkem finanční prostředky ostatní: řádky 3,5,7,11, 13, 15						+					

Tabulka č. 1 Plán financování obnovy vodovodů a kanalizací:

Č.j.:

Od 1.1.2026

Razítko vlastníka a podpis osoby oprávněné jednat za vlastníka:

Datum schválení:

Číslo řádku	Majetek podle skupin pro VÚME	Hodnota majetku v reprodukční pořizovací ceně ** podle VÚME v mil. Kč na 2 desetinná místa	Stav majetku vyjádřený v % opotřebení	Teoretická životnost	Roční adekvátní potřeba peněžních prostředků na obnovu	Peněžní prostředky potřebné na obnovu* vodovodů a kanalizací v mil. Kč na 3 desetinná místa						
						Od roku 2009-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026- 2030
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2	Přiváděcí řady + rozvodná vod. síť			80			+					
3							++					
4	Úpravny vody + zdroje bez úpravy			45 resp. 55***			+					
5							++					
6	Technologie ***			15***			+					
7							++					
8	Vodovody celkem		Prostředky z vodného: řádky: 2,4,6				+					
9			Peněžní prostředky ostatní: řádky 3,5,7				++					
10	Přiváděcí stoky + stoková síť			90			+					
11							++					
12	Čistírny odpadních vod			40 resp. 50 ***			+					
13							++					
14	Technologie ***			15***			+					
15							++					
16	Kanalizace celkem		Prostředky ze stočného: řádky: 10,12,14				+					
17			Peněžní prostředky ostatní: řádky 11,13,15				++					
18	CELKEM											
19	Celkem prostředky z vodného a stočného: řádky 2,4,6,10, 12,14						+					
20	Celkem peněžní prostředky ostatní: řádky 3,5,7,11, 13, 15						++					

Tabulka č. 2 Rezerva finančních prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací – tvorba, čerpání, dluh (v Kč)

číslo účtu:								
Poř. č.	Druh infrastrukturního majetku	Peněžní toky	Zůstatek rezervy z předchozích období	2021	2022	2023	2024	2025
21	Vodovody celkem	Přijmy tvořící prostředky na obnovu						
22		Výdaje na obnovu						
23		Zůstatek rezervy finančních prostředků na obnovu k 31.12. daného roku						
24	Kanalizace celkem	Přijmy tvořící prostředky na obnovu						
25		Výdaje na obnovu						
26		Zůstatek rezervy finančních prostředků na obnovu k 31.12. daného roku						
27	CELKEM vodovody a kanalizace		x	x	x	x	x	x
28	Přijmy tvořící prostředky na obnovu							
29	Výdaje na obnovu							
30	Dočasně vypůjčeno z rezervy finančních prostředků na obnovu							
31	Vráceno do rezervy finančních prostředků na obnovu							
32	Zůstatek k 31.12. daného roku							
33	Dluh vůči rezervě finančních prostředků na obnovu k 31.12. daného roku							

Tabulka č. 2

Jedná se o přehled tvorby a čerpání peněžních prostředků na obnovu a zůstatek rezervy finančních prostředků na obnovu k 31. prosinci daného kalendářního roku, včetně peněžních prostředků na obnovu tvořených podle zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, na opravy s charakterem obnovy.

Otazníky k zamyšlení

1. Přecenění majetku pro stanovení hodnoty v PFO

- **Kdo vydá?** - MZe, nebo MF?
- **Aktualizace v jakém roce?** - 2025, 2026, Později?
- **Jakým způsobem?** – Skokově, Rovnoměrně?
- Vždy výrazný zásah do plánování

2. Osvěta v nastavení účetních odpisů (zejména menších) vlastníků VHI

- Účetní odpisy v souladu s reálnou životností majetku, jinak problémy s uplatňováním do kalkulace ceny a vykazováním prostředků na obnovu z ceny pro vodné a stočné

3. Vazba na Cenový výměr

- Sjednocení pohledu a požadavků MZe a MF?
- Není ideální nastavení legislativy, aby vlastníci VHI postupující s péčí řádného hospodáře, musel žádat 2 ministerstva o výjimku a stanovisko, aby svou péčí mohl řádně realizovat

Děkuji za pozornost

Milan Míka
mika@chevak.cz
tel: 602 833 271